

האם מוסוגת

מדינת ישראל

לדמוד מאסונו של

העם השכן?

הישראלי המצוי חי על אי. אין לו כל עניין במה שמתרחש מעבר לגבולו. שואה בוויאטנאם, רעב באיראן, מילהמתאחים בבאיפרא, רעב בכנגלה-דש — כל אלה מעניינים אותו כמאורעות על כוכב אחר.

אולם השבוע נאלץ גם הישראלי האדיש ביותר לשים לב למה שמתרחש באי ה"סמוך". המאורעות בקפריסין ריתקו את תשומת לבו לא רק בגלל הדראמה הגדולה הטמונה בהם, אלא גם מפני שהם כללו לקחים בעלי משמעות עצומה לגבי עתיד ישראל.

לקח א': אין עם אחד יכול לדכא את זולתו לאורך ימים, כששני העמים חיים באותה הארץ, ועל אחת כמה וכמה כשיש לעם המדוכא אהים במדינות שכנות.

היוונים בקפריסין דגלו בתורת "קפריסין השלמה", וייעדו לתורכים את המעמד של מיעוט נסבל, חסרי-זכויות. גישתם מקבילה בדיוק לזו של חסידי ארץ-ישראל השלמה, המייעדים לעם הערבי הפלסטיני את ה"תפקיד של הוטביעצים ושואבי-מים ב"מלכות ישראל השלישית.

15 מדינות ערביות תומכות בעם הפלסטיני, ויש להן ממשלות וצבאות מעבר לקו הפסקת-האש. לעם התורכי בקפריסין יש רק תומכת אחת — המדינה התורכית, מעבר לים. אבל זה הספיק.

בהזדמנות הראשונה פתח הצבא התורכי במלחמה, כדי לשבור את "קפריסין ה"שלמה".

המסקנה: כדאי להתחשב מראש במצוי אורו ובצרכיו של העם השני, להעניק לו מעמד המספק את גאוותו הלאומית והאנושי.

לקח ב': די במעשה אחד של הרפתקן לאומי אחד, כדי לפוצץ מיטען של תומך נפץ. מי שמדליק את הפתיל, אינו יכול לדעת מראש מה תהיה התוצאה.

העולם כבר שכח את שמו של גיקוס סאמפסון, הכסיל העלוב והשאפתן שחולל את ההפיכה בניקוסיה. אבל ברגע שהפיל את הארכיבישוף מאקאריוס, הוא קיעקע את אבן-התשתית של הבניין כולו. הבניין התמוטט וקברו תחתיו את מחוללי ההפיכה, וגם את ממשלת הקולונלים ההרפתקניים ביוון.

סאמפסון, ה"פטריוט" היווני הקפריסאי, חסיד הלאומנות הצרופה, הביא על עצמו אסון שאט סופו מי ישרנו. אלפים מבני עמו נהרגו, מאות אלפים הפכו קורבנות אומללים, פליטים חסרי-כל.

בישראל יש סאמפסונים פוטנציאליים רבים. כל אחד מהם יכול לגרום לאסון דומה.

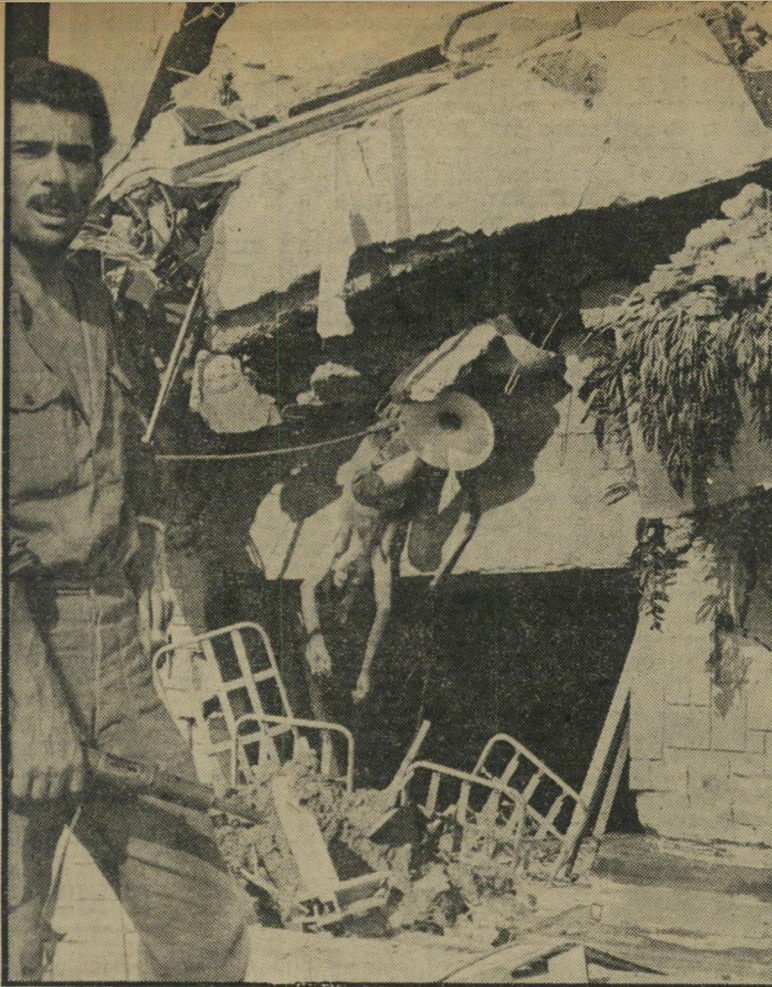
לקח ג': ארצות-הברית פעולת על פי האינטרסים המעצמתיים שלה, בלי סנטי-מנטים וגם בלי חוש-אחריות מופרז. מ"בחזיה זו, אינה שונה במהותה מברית-המועצות.

אין ספק ששרותי ארצות-הברית עודדו את סאמפסון ותמכו בהפיכתו, כדי לסלק את הבישוף מאקאריוס, שהיה עצמאי מדי ושהסביר פנים גם לסובייטים. האמריקאים ציפצפו על התוצאות.

כאשר הגיבו התורכים בפלישה צבאית, שהיתה צפויה מראש, נטשו האמריקאים בלי היסוס את סאמפסון ואת הקולונלים היווניים, שהיו יצירי-כפיהם. גרוע מזה: הם נזחו בכלל את העניין היווני, ולא עשו דבר כדי למנוע בעד בעלי-בריתם התורכים לעשות בקפריסין כאוות-נפשם.

זהו לקח ברור לממשלת ישראל. אם האינטרס האמריקאי יחייב את נטישת ישראל לטובת האינטרס האמריקאי ב"ארצות-ערב, אין שום ביטחון שהדבר לא יבוצע בקפריסין, בשם הריאליזם. אי לה לישראל אם תגרום למצב שבו תעמוד ארצות-הברית בפני ברירה כזאת.

לקח ד': אין ערך להסכמים ולערוכות

פאמאגוסטה: הרגו בין החורבות — קפריסין השלמה" מתה —

מיפלגות

הליכוד - איחוד או פילוג?

מאבק מר צפון בשארה

מי ינצח במאבק על

הליכוד — חסידי

האיחוד, או מתנגדיו

החלטת הנהלת המיפלגה הליברלית מתחילת השבוע, למלא את ידי הגורמים המוסמכים במיפלגה להתחיל במשא-ומתן עם נציגי הרשימה הממלכתית (ע"מ), ה"ד" ליקה נורה אדומה אצל אותם עסקני ה"מיפלגה, המתנגדים לאיחוד המיפלגה ה"ליברלית עם ע"מ.

ממבט שיטחי נראה, כי לכל הצדדים תצמח רק טובה מהאיחוד בין שתי ה"י

חיילים תורכיים וחללים יוונים בדרך לניקוסיה — בגלל חסידיה

מיסלגות. במידה שהוא אומנם יתבצע, יהיה לגוש החדש כוח בן 17 חברי-כנסת, לעומת 17 חברי-כנסת של המיפלגה האחרת ב"ליכוד, מיפלגת החרות. ע"מ, שהיא מיפלגה נטולת-חשיבות, ואשר רק הצטרפותה ל"ליכוד איפשרה את קיומה בכלל, גם היא מבטיחה לעסקניה עוד שנות חיים פוליטיים אחרות על-ידי המיזוג עם הליברלים.

האם יתפרק הליכוד?

חוד בין שתי המיפלגות בקרב הליברלים, מתחלקים לשני מחנות. בראש המחנה האחד עומד מנהיג המיפלגה ה"ד"ר אלימלך רימלט, אשר שנים אחדות על תקן של מיספר-שניים למנהיג הליכוד, ראש החרות, מנחם בגין, תיסכלו אותו, ומשאת-חיו היא אפשרות להתמודדות שקולה עם בגין.

רימלט אף חושש מהתפטרותו הצפויה של אריק שרון מהכנסת וחזרתו לשרות פעיל בצה"ל, אשר פירושה יהיה כניסתו של המועמד ה"ד"ר של הליכוד יגאל כהן איש ע"מ, לכנסת, והפחתת כוחה של ה"מיפלגה הליברלית.

גוש אחר בליברלים, המעוניין במיזוג עם ע"מ, — אולם בגלל שיקולים הפוכים לאלה של רימלט — הוא הגוש שבראשו עומדים ח"כ זלמן אברמוב, יחיאל פלומין וגדעון פת. שלושת אלה העסקנים העומרים מאחוריהם, החליטו כי המיזוג בין שתי המיפלגות יחריף את הקרע בין הליברלים לבין החרות, ויביא בסופו של דבר לפירוק הליכוד, צעד בו הם מעוניינים למדי.

למרות גרוש זה מכחיש זאת, מוכנים חברים רבים במרכז הליברלים להישבע, כי אותו חוג זוכה אף לתמיכת המוחלטת של האיש החזק בליברלים, ח"כ שמחה ארליך.

אולם לכוחות אלה קמו מתנגדים גם בקרב הליברלים וגם בקרב ע"מ. עסקני השורה השנייה במיפלגה הליברלית, ב"ראש אנשי תל-אביב, מתנגדים למיזוג עם ע"מ. טענתם היא כי הרשימה ה"ממלכתית אינה קיימת כלל, וכי המיזוג, פירושו עבורם שהם יצטרפו להתחלק עם עסקני מיפלגה כמעט-פיקטיבית במיש"רות ובתפקידים השונים.

יפה — לשון-המאזניים. למרות שהשפעתם במוסדות העליונים של ה"מיפלגה הליברלית אינה כה חזקה כמו זו של רימלט וארליך, הרי כוחם האלקי טוריאלים במוסדות השונים של המיפלגה, אשר בהם תצטרך ליפול החלטת המיזוג, גדול, והם מסוגלים לטרפד את המיזוג בעודו באיבו.

אולם גם בקרב ע"מ קמה התנגדות ליוזמת האיחוד, ובראשה עומד ח"כ יגאל הורביץ. המתנגדים טוענים כי בקרוב עשר ייה להיווצר קונסולציה פוליטית, שבה יקרא משה דיין את כל כוחותיו אל הדגל, ואז יהיו ידיהם של אנשי הרשימה ה"ממלכתית, אחת מיורשות רפ"י הניסטורית, כבולות במסגרת מיפלגתית אחרת. אותם מתנגדים, מנאמני משה דיין, טוענים כי הורביץ וח"כ אמנון לין מנסים לשמור על כיסאותיהם בכנסת, על חשבון הרעיונות המרכזיים של הרשימה הממלכתית, המיד"גים, לדעתם. גם היום, על-ידי משה דיין,

במידה שאומנם ייצא המיזוג אל הפועל, ייתחולל אף פילוג צפוי בתוך מיפלגה אחרת שבתוך הליכוד, המרכזי-החופשי, ייווצר בתוך הליכוד מצב מעניין. שני גושים, חרות והליברלים-המורחבים, יהיו בעלי 17 מנדטים כל אחד. ההתפלגות ה"צפויה במרכזי-החופשי תדחוף את ח"כ אליעזר שוסטק ואהוד אולמרט לזרועות חרות, ואילו שמואל תמיר ונושא-כליו ח"כ עקיבא ("הזמר") נוף, יצטרפו לעמול קשה כדי לשכנע את ראשי הליברלים לקבל אותם תחת כנפי הגוש החדש, כדי לשמור על האיזון.

לשון-המאזניים יהיה ח"כ ארץ-ישראל השלימה, אברהם יפה. יפה, המתעב את אישי חרות, שבראשם מנחם בגין, אינו יכול להתקרב, לעומת זאת, לגוש האחר, הגוש הליברלי, הנוטה לויתור על שיטחי ארץ-ישראל השלימה של יפה.

התפטרותו הצפויה-מחדש של אריק שרון, וכניסתו של איש ע"מ יגאל כהן לכנסת, אומנם ישמרו על האיזון הפורמלי בין החטיבות השונות בליכוד, כיוון שלמ"רות שנוטים לשכוח זאת, אריק שרון הוא ח"כ של הליברלים, ולא של חרות. אולם שינוי זה יקטין, ללא ספק, את כוחם של הקיצוניים בליכוד, ויחליש את מעמדו של מנחם בגין.